

Tussen 1505 en 1508 hadden de monniken van Monte Oliveto een vreemde kostganger. Met zijn hermelijnen mantel, stadse manieren en exotische huisdieren viel de schilder nogal uit de toon. En hij noemde zichzelf ook nog eens *Il Sodomá*.

...Monte Oliveto

Flamboyante kunstenaar

In de Crete Sienesi blakert het klooster van Monte Oliveto Maggiore in de Toscaanse zon. Il Sodomá (echte naam: Antonio Bazzi) kwam in 1505 naar het klooster om het werk van Luca Signorelli af te maken. Die laatste was in 1497 begonnen aan een cyclus over het leven van de heilige Benedictus, de strenge aartsvader aller kloosterordes. De fresco's beschrijven de jeugd van Benedictus, de beproevingen van de heilige, de kloosters die hij bouwde en de wonderen die aan hem zijn toegeschreven. Signorelli had geprobeerd om zo waarheidsgetrouw en perfect mogelijk te schilderen, geheel naar de normen van de renaissance. Zijn fresco's zijn degelijke vertellingen in zachte kleuren. Mooi, soms zelfs lieflijk, en volledig in dienst van de religieuze boodschap.

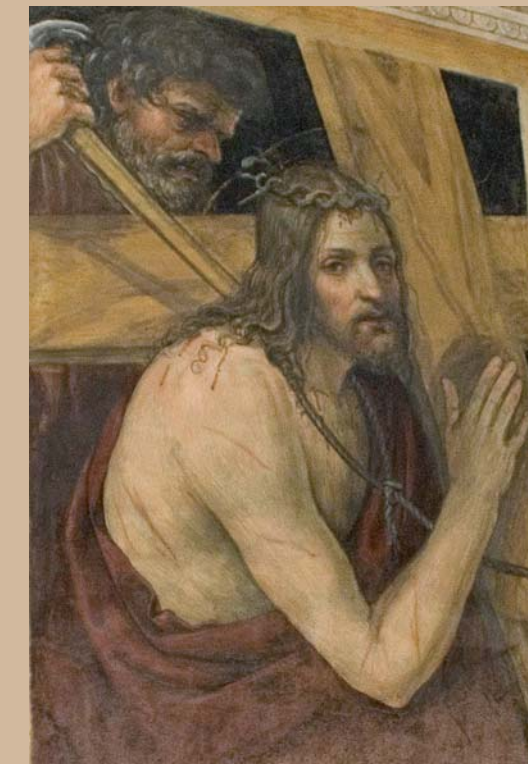
Zijn opvolger was echter een vroege Maniërist. Tijdens de renaissance leerden kunstenaars om de werkelijkheid perfect te verbeelden. Ze ontdekten de wetten van het perspectief en bedachten manieren om mensen levensecht te schilderen. Maar wat moesten de kunstenaars die na hen kwamen? De perfectie was immers al bereikt. Maniëristen zochten hun heil daarom in een vleugje overdrijving. Ze lieten hun technische kwaliteiten

zien door de werkelijkheid voorbij te streven. Lichamen zijn gedraaid in anatomisch onmogelijke posities en kleding valt in onwaarschijnlijke plooiën die de spieren eronder accentueren. Il Sodomá's fresco's hebben daardoor meer schwung en vooral ook meer eigenheid dan die van Signorelli.

Fresco's zijn lastig te maken. Het woord 'fresco' betekent 'nat' of 'vers'; de schilderingen werden gemaakt in natte kalk. De schilder moest van tevoren bepalen hoeveel hij op één dag ging schilderen. Op de muur werd dan een 'dagdeel' natte kalk aangebracht die direct daarna beschilderd werd. Een dagdeel verschilde in afmetingen, afhankelijk van de complexiteit van het betreffende stuk. Een gezicht kostte immers meer tijd dan een wolk. Doordat de verf tegelijkertijd met de kalk opdroogde, werden de kleuren gefixeerd. Daardoor zijn veel fresco's bewaard gebleven. Muurschilderingen die op droge kalk – al secco – gemaakt werden, zijn veel kwetsbaarder.

Benedictus was met zijn strenge regels van armoede en gehoorzaamheid waarschijnlijk een saai onderwerp voor de flamboyante Sodomá. Toch creëerde de schilder taferelen die vijf eeuwen later nog bruisen van het leven. De kloostermuren zitten vol grappige details, zoals een monnik die jaloers opzij kijkt naar de vis op het bord van zijn buurman. Sodomá zelf, verkleed als edelman in zijn favoriete hermelijnen mantel, blikt vrijpostig naar de toeschouwer. Zijn sprekende kraai vind je terug op de muren, evenals de das; Sodomá's lievelingsdier. De monniken waren niet blij met deze fratsen en staan ook nu nog ambivalent tegenover de fresco's. Signorelli vinden ze beter. Maar Il Sodomá heeft zijn werk juist fantastisch gedaan. Vooral dankzij die rare beesten en de bijzondere details boeien zijn verhalen over Benedictus ook nu nog.

Bij de ingang van de kloosterkerk wordt het ongelijk van de monniken bevestigd. Op een zijwand schilderde Il Sodomá een hartverscheurende christus. De doornenkroon perst bloeddruppels uit zijn voorhoofd, zijn ogen smeken om mededogen. Om van een mooi jongensmodel uit je entourage zo'n levendige verbeelding van menselijke wanhoop te maken móet je wel een groot schilder zijn. *

Italië - Val d'Orcia & Le Crete

Wachttorens in een abstract landschap

11-daagse wandelvakantie langs hotels en een agriturismo

Een wandelvakantie die de prachtigste middeleeuwse vestingstadjes van de Val d'Orcia aan een rijgt: Montepulciano, Pienza en Montalcino. Langs verborgen culturele juweeltjes, zoals het kerkje van Sant Antimo en het verborgen klooster van Monte Oliveto Maggiore, en door het abstracte leemheuvellandschap van le Crete en de Val d'Orcia. De reis eindigt in de museumstad Siena. Verblijf in goede hotels, geniet van de uitstekende Toscaanse keuken en de heerlijke wijnen.

reiscode **121095** | prijs v.a. **€ 1205,-**
vertrek **9 en 30 mei, 20 jun, 12 sep en 3 okt**

